

Kung Chulalongkorn resa till Sverige

Kung Mongkut var en mycket framsynt man som lät sin son studera utomlands. Kung Chulalongkorn studerade engelska för olika lärare. Den mest kända, Mrs Anna Leonowens, fick kungen att inse behovet av genomgripande reformer i Siam.

Kung Mongkut hade innan han dog uttryckt en önskan att Chulalongkorn skulle besöka några europeiska kolonier i Asien. År 1871 gjorde Chulalongkorn därför en resa till Singapore, Java och Indien. Han såg då hur farlig och ödeläggande kolonialismen var för ett land. Han insåg också att det var brådskande och nödvändigt att försöka hålla jämna steg med Europas länder in i den moderna tidsålder som nu stod för dörren.

Kung Chulalongkorn gjorde två resor till Europa 1897 och 1907. Det är på den första resan vi ska följa honom på hans väg genom Sverige.

I april 1897 inleddes en livlig brevväxling mellan Europas legationer och kungahus.

Kung Chulalongkorn Rama V av Siam hade anmält sin ankomst.

Så gick budet även till Stockholm att kung Chulalongkorn väntades till Venedig den 15 maj för att därefter besöka Schweiz under två veckor för vila. Ytterligare program var klart för besök i Rom, Paris, Wien och S:t Petersburg. Resten av resan var under planering.

Den 18 maj låter Oscar II genom Siams generalkonsul i Sverige och Norge, Axel Johnson, hälsa kungen av Siam välkommen till Stockholm.

Fredag den 4 juli klockan kvart över tio på förmiddagen kallades Axel Johnson till Oscar II för att diskutera mottagandet av kung Chulalongkorn. "Kung Oscar II vill att gästerna anländer den 12 eller 13 juli, eftersom han reser till Norge den 15:e för att övervara Trondheims 900-årsjubileum." Han frågar om exakt ankomsttid eftersom han önskar "träffa Siams kung ombord på det

kungliga fartyget för att de sedan tillsammans ska göra stor entré i Stockholm.”

Det anlände ytterligare information, nu från Wien, att ”kungen efter att ha lämnat Stockholm den 15 juli vill ta en tur till Norge. Han tror att det är det mest intressanta.”

Axel Johnson gör upp ett program och svarar: ”Den turen ger dock inte mycket av intresse att se förutom Trollhättan. Christiania (Oslo) är inte mycket att se.”

”Ångermanälven och Indalsälven är det bästa vi har i vårt land. De finaste älvarna med fina vattenfall. Utefter älvarna finns så gkvarnar vilka producerar huvudparten av vår export, vilket säkert intresserar kungen. Särskilt som trä är den största exportartikeln i Siam. Kung Oscar II har själv åkt turen och kan rekommendera den. Jag bilägger en lista med två alternativ och vill veta vad Ni väljer.”

Svarstelegram kommer omgående: ”Resan till norra Sverige blir den bästa. Vidtag nödvändiga åtgärder med en gång. Sällskapet blir ca 20 personer.”

Så var då färdvägen utstakad i stora drag. Nu vidtog finslipningen. Det blev ett digert program, som vi ska se. Det gav inte långa stunder över för vila eller spontana utflykter.

På slottet fanns det naturligtvis rutiner för kungabesök, men landsbygden kom inte att stå långt efter.

Apotekare Askberg i Sollefteå fick i uppdrag att ordna allt omkring resan längs Ångermanälven och i Sollefteå. Hamnkapten Adolf Nordberg i Sundsvall blev den som skulle svara för resan nedför Indalsälven.

Efter att ha lämnat sitt fartyg Maha Chakri i Venedig fortsatte kung Chulalongkorn med uppvaktnings sin resa landvägen till S:t

Petersburg. Maha Chakri gick under tiden till Portsmouth för att delta i ett jubileumsfirande för drottning Victoria av England. På väg mot S:t Petersburg för att hämta kungen råkade fartyget emellertid ut för en maskinskada och måste gå till Holland för översyn. Så kom det sig att kung Chulalongkorn anlände till Stockholm med tsar Nikolaj II:s ångjakt Polstjärnan.

Den 12 juli var det dags för kung Chulalongkorn att gå ombord på Polstjärnan för färd till Stockholm, där Maha Chakri väntades möta upp. Tsar Nikolaj II följde själv sin nyfunne ”broder” ut till båten där de kysste varandra till avsked. Kapten ombord på Polstjärnan var baron Stockenberg. Ett stort antal officerare och soldater följde med. Resan gick utan problem. Natten var ljus och sjön låg blank.

På morgonen den 13 juli vid svenska kusten mötte en ångbåt upp. Ombord fanns Siams minister i Berlin, Phraya Nonthaburi, och Sveriges och Norges generalkonsul Axel Johnson.

Vid befästningen på Rindö, Oscar-Fredriksborg, paraderade 300 soldater och på plats fanns också en militär orkester. När fartyget stävade förbi spelade orkestern den siamesiska kungssången och salut sköts med 21 skott för kung Chulalongkorn och 19 skott för minister Nonthaburi. Polstjärnan besvarade saluten med samma antal skott. Minister Nonthaburi och konsul Johnson gick över till kungajakten som för sakta maskin gick in på Stockholms ström medan batteriet på Skeppsholmen sköt salut.

Vid Logårdstrappan hade en praktfull äreport i siamesisk stil byggts upp. Den var dekorerad med grönt och invändigt klädd med orientaliska tyger. I de fyra hörnen fanns flaggstänger där den vackra siamesiska flaggan vajade.

Trupper ur Kungliga Livgardet till häst och till fots liksom från Svea Artilleriregemente posterade med musik och fanor, tillsammans omkring 1 400 man. Då de kungliga passerade på väg mot Logårdstrappan gjordes honnör och musikkåren spelade Spanska Arméns paradmarsch.

Vid Logårdstrappan väntade Gustaf III:s kungaslup Vasaorden. Under salut från Skeppsholmen gick kung Oscar II, kronprins Gustaf samt prinsarna Eugen, Carl och Oscar ombord. Med i slupen åkte också greve Lagerberg, greve von Rosen samt kungens kammarherre och adjutant. I en ångbarkass följde adjutanter och ordonnansofficerare, alla i uniform.

Vasaorden embarkerades och styrde in mot Logårdstrappan. Tidningen Vesternorrlands Allehanda skriver:

”Kanonskotten dundrade och vår kung befann sig med ett sjömannsprång redan på Logårdstrappan för att hälsa sin högt ärade gäst. De sedvanliga kyssarna å båda kinderna utbyttes nästan som i takt. Det där ser inte imponerande ut, snarare ridikylt; men det har traditionen för sig; som en del av den stora ceremonin. Och därefter upp för trappan till mottagningspaviljongen, där presentation skedde i långa banor.”

I slottets vestibul var en kunglig vakt ur Livgardesgrenadiererna uppställd. Den stora gästväningen två trappor upp från västra valvet samt en mindre i nordvästra flygeln hade gjorts i ordning för gästerna.

Kung Oscar, prins Eugen och prins Oscar eskorterade sina gäster upp till sviterna. I den kungliga sviten tog kronprinsessan Victoria emot tillsammans med sin syster hertiginnan av Anhalt. Kungen gav sina prinsar i uppdrag att vara värdar för gästerna under Stockholmsbesöket. Gästerna installerade

sig, men plikten kallade.

Kung Chulalongkorn med prinsar gick på sin första visit hos sin värd. Kungarna utbytte ordnar. Kung Chulalongkorn fick Serafimerordern och kung Oscar II fick Maha Chakri-ordern (Den stora dynastins orden). De siamesiska prinsarna fick S:t Olofs-ordern.

Efter en stunds samvaro bjöd kung Oscar II på lunch. Därefter gick färden ut till Djurgården och den stora konst- och industriutställningen. Det var noga planlagt i vilken ordning utställningshallarna skulle besökas. Vid besöket i ”järnrummet”, där kung Oscar II själv var ciceron, avslutades visningen med att kungen överlämnade ett tveeggat, guldpläterat svärd till kung Chulalongkorn.

Därefter begav de sig till Stockholms stads paviljong där kung Leopold av Belgien väntade. Han hade kommit till Stockholm dagen innan för att träffa sin vän kung Oscar inför dennes jubileum, men också för att se utställningen. Kung Leopold, som eftersom han reste incognito hade avböjt en inbjudan att bo på slottet, bodde ombord på sin ånglustjakt ”Clementine”.

På eftermiddagen anlände Maha Chakri till Stockholms ström och ankrade upp bredvid Polstjärnan. Folk samlades för att se när det kungliga bagaget flyttades över från Polstjärnan till Maha Chakri. Det var underliga pjäser som kistor i pyramidform och röda förrådskistor med vita elefanter målade på sidorna.

Kapten Cumming på Maha Chakri gick upp på slottet för att avlägga rapport till kung Chulalongkorn för de två månader som gått sedan de skildes åt i Venedig. Det var motorhaveriet ute på Nordsjön som hade ställt till problem, annars hade resan gått plan enligt.

På kvällen var det middag på slottet. Särskilt inbjudna var Siams diplomater i Sverige. Kvällen var ljus och varm. Efter kaffet satt man på balkongen en stund. Sedan fortsatte samtalen under glada och otvungna former i kungens arbetsrum, tills man skildes åt vid tiotiden. Kvällen avslutades med att kung Oscar gick över till gästvåningen och överlämnade en byst i brons till kung Chulalongkorn. Klockan var då elva och dagens program var slut.

Vi har nu kommit fram till onsdag förmiddag. Prins Oscar hämtade sina gäster för ett besök på Nationalmuseum. Besöket gällde en utställning av porslin från Kina och Japan. Kung Chulalongkorn, som väl kunde anses som expert, klassade samlingarna som ganska ordinära och de höll enligt honom ingen högre klass.

Den 14 juli var den stora festkvällen. Kung Oscar bjöd till galamiddag i Stora Galleriet på slottet. Förutom de tre kungarna deltog alla utländska och svenska furstliga personer som befann sig i Stockholm, liksom medlemmar av statsrådet och serafimerriddarna, samt dessutom de kungliga personernas hela uppvaktning, alla med respektive gemåler. Tillsamman var de 138 personer.

Kungarna bar de ordnar som de förärat varandra. Bordet var dukat med enbart silver. Kung Oscar satt i mitten med kung Leopold på sin högra sida och kung Chulalongkorn på sin vänstra sida.

Vid desserten talade kung Oscar till de båda gästande kungarna. Han tackade kung Leopold för dennes besök under jubileums- och utställningsåret och betonade hans intresse och insatser för intellektuellt arbete. Kung Chulalongkorn betygade han sin glädje över att besöket i Stockholm blivit av. Han tackade även för den gästfrihet som kung

Chulalongkorn visat hans andre son under dennes världsomsegling.

Kung Oscar avslutade talet med att de tre kungarnas möte representerade de tre världsdelar som utgjorde den gamla världen. Kung Leopold som härskare över ett afrikanskt område, kung Chulalongkorn som asiatisk konung och han själv som representant för Europa. De båda höga gästerna tackade för det hjärtliga mottagandet och för talet. Den lysande festen avslutades med samtal och te i konseljrummet.

Den sista morgonen i Stockholm var inne. Den inleddes med att kung Chulalongkorn överlämnade ett svärd i gediget guld till kung Oscar. De siamesiska hovfunktionärerna tilldelades samtidigt ordnar. Kung Chulalongkorn svarade med att överlämna ordnar till de högre svenska funktionärer som betjänat honom.

Efter lunchen som äts på Drottningholms slott visade kung Oscar sina gäster runt i slottet. Stensalens vackra vävda tapeter visades särskilt intresse liksom den kungliga porträttsamlingen. Ute väntade vagnar för en tur i parken. Den franska trädgården, Nordens förnämsta i sitt slag, väckte stor beundran. Men programmet måste hållas, ångbåten Tessin väntade, och det var dags för återfärd.

Väl tillbaka till Riddarholmen tog de siamesiska gästerna hästdroska till Logården och därefter Vasaorden ut till Maha Chakri. När kungen gick ombord sköts salut från Skeppsholmen och Maha Chakri besvarade saluten. Ombord på Maha Chakri var förberedelserna i full gång att ordna till fest för de svenska värdarna. Klockan sju kom kung Oscar med sina fyra prinsar samt uppvaktande officerare.

Middagen serverades på övre däck. Tacktal utväxlades. Kung Oscar hoppas att kung

Chulalongkorn inte ska glömma Sverige och ber honom berätta för sin drottning om vänskapen dem emellan. Kung Chulalongkorn tackar igen och bedyrar att han redan skrivit till sin Mae Leck om hur väl han blivit mottagen. Kung Chulalongkorn överlämnade ett toalettbord med tvättskål i porslin som gåva till kronprinsessan Victoria.

Klockan tio på kvällen tog monarkerna avsked och gav varandra signerade porträtt. Därefter utropades ett fyrfaldigt "Hurra" och ett trefaldigt "Chai Yo". Maha Chakri gav salut. Från befästningen Oscar-Fredriksborg sköts salut med 21 skott.

Efter 18 timmars gång närmar sig Maha Chakri Härnösand. Den 16 juli klockan sju på kvällen gick lotsen Strömberg ombord. I Härnösand och längs Ångermanälven var förberedelserna för kungabesöket i full gång. Ångarna som gick i trafik längs älven hade ställt in sina ordinarie turer. I stället annonserade de ut lusturer för att möta Maha Chakri. Alla som hade en egen båt åkte naturligtvis ut med den. Fjärden var full av båtar i alla storlekar.

Visst hade det varit kungar och stormän på besök tidigare. Kung Oscar liksom kejsare Wilhelm hade bara några år tidigare rest uppför Ångermanälven. Men detta var något alldeles särskilt, ett kungligt följe från det fjärran Siam.

Till mångas besvikelse gick aldrig det kungliga sällskapet i land i Härnösand. En liten skymt såg man i alla fall, fast avståndet var långt.

Söndagen den 18 juli kom med samma strålande sommarväder som hade varit rådande under hela Sverigevistelsen. Man hade nått Nylandsfjärden. Vid elvatiden på

förmiddagen gick kung Chulalongkorn med sina söner, bröder och uppvaktning över till ångbåten Strömkarlen. Strömkarlen, som i vanliga fall uppehöll trafiken mellan Härnösand och Sollefteå, hade ställt in sina ordinarie turer och stod nu till det kungliga sällskapets förfogande. Maha Chakri återvände till Sundsvall för att där invänta sällskapet.

Kung Chulalongkorn var trött och vilade fram till lunch. Man hade då nått Björkö såg.

Vid Sångamo gavs kunglig salut och Vesternorrlands regemente paraderade. Det kungliga sällskapet avbröt sin lunch och gick ut på mellandäck. Allt eftersom Strömkarlen gled fram hördes ett leve och ett fyrfaldigt hurra från varje kompani. Kung Chulalongkorn hälsade glatt och livligt med hatten i hand.

I Sollefteå var Hotell Appelberg reserverat för de siamesiska gästerna. Strömkarlen närmade sig. Hela sällskapet stod nu på däck och beundrade sceneriet när båten gick in i den skummande Sollefteåforsen mellan de höga niporna. Från Bruksmon hördes kunglig salut eka mellan bergen medan Strömkarlen lade till vid kaj.

På måndagen stod det kungliga extratåget klart på Sollefteå järnvägsstation. Det bestod av lok, kunglig vagn, salongsvagn och boggievagn.

Det kungliga sällskapet åt färdfrukost på hotellet. Stora folkskaror hade samlats utanför Appelbergs för att än en gång få se skymten av de österländska kunglighetererna.

Så var det dags att lämna Sollefteå. Kung Chulalongkorn åkte i vagn genom staden och upp till stationen medan prinsarna och sviten gick till fots den kortare vägen förbi bankhuset och över torget. Människorna följde med och samlades på perrongen.

Damerna överlämnade blommor. Kronofogde Huss utbringade ett "Leve Hans Majestät Konungen av Siam!" Folket hurrade och kung Chulalongkorn hälsade och vinkade åt alla.

Tåget satts sig i rörelse och försvann bakom första krök. Med på tåget var trafikdirektör Aréhn, maskindirektör baron Möller och baningenjör Gyllenkrook. Aréhn hade bara några dagar tidigare fört kung Oscar II och kronprins Gustaf till Storlien. De skulle därifrån vidare till Trondheimsjubiléet. Aréhn framförde färska hälsningar och tack till kung Chulalongkorn för att han hedrat Sverige med sitt besök. Kung Chulalongkorn svarade med att be om hälsningar tillbaka och tackade för det hjärtliga mottagandet i Stockholm.

Under resan från kusten och upp till Sollefteå hade landskapet varit ganska öppet med många sågverk och industriorter längs älven. Nu ändrade landskapet karaktär och man började få en liten föräning av kommande försäventyr.

Den allestädes närvarande handels sekreteraren, herr Seng, skriver i rese dagboken: "Det är skogigt och bergigt. På höger sida ser vi älven med forsar och vattenfall. Det flottas massor av timmer. Det ser likadant ut som i norra Siam."

Nu närmade sig tåget Bispgården och därmed Indalsälvens dalgång. Den hade en mycket vildare och mera orörd natur. Här fanns inga större samhällen och inte någon så gverksindustri att tala om.

Edset i Utanede är en halvö mellan älven och den vik som bildas av Kvarnåns utlopp. Där fanns ett litet hotell som i första hand skulle betjäna båtens personal, men där ordnades också bröllop och andra fester.

Nedströms Edset låg Utanedeforsen, eller "Strupen" som den kallades. Den var en svår

passage, särskilt när fjällfloden kom under högsommaren. Därför hade en ångbåtsbrygga anlagts ca 500 meter nedanför Edset. Mellan bryggan och Edset fanns en gångväg. Ny väg från Edset och upp till stora landsvägen var klar samtidigt som båttrafiken kom igång.

Sundsvalls Tidning hade skickat ut en reporter för att möta de kungliga i Bispgården. Han kom på söndagskvällen till båtstationen vid Edset i Utanede. Det var hans första resa på älven och han var helt hänförd: "Åh, hvilken färd. Den skall jag beskriva. Ehuru den hundra gånger är beskriven förut. Men kanske att äfven den 101:a skildraren kan finna någon ny synpunkt och något nytt uttryck för beundran och då är skildringen inte förgäfvad."

Nu var det inte älvens skönhet han var satt att skriva om utan den österländske furstens resa.

Det kungliga sällskapets uppehåll i Bispgården blev inte långt, bara litet över en timme. Nu väntade det verkliga äventyret: färden utför Indalsälven. Trafiken mellan ångbåtsbryggan och järnvägsstationen uppehölls av Fors och Bispgårdens skjutsstationer. Nu var det här en litet mer grannliga skjuts. Ett par eleganta vagnar hade därför lånats från Sundsvall. Men det var 30 personer som skulle åka så även enklare vagnar fick duga.

Bonden Jonas Ericsson (Holmsta-Jonke) som dagligen skjutsade mellan bryggan och järnvägsstationen hade en s k vurst. Den var inte av det elegantare slaget men den fick duga liksom andra enklare vagnar.

Färden från hotellet till Edset i Utanede tog ca en och en halv timme. Herr Seng får beskriva den:

"Det dammade väldigt under färden och

vägen var smal, bara så pass bred att det gick att mötas. Skogen stod tät. Vi passerade gårdar och odlingar och timrade hus. Nere vid båtstationen var många människor samlade. Vi såg ett forsande vattenfall som likande Say Yok-fallet i Siam. Vi gick genom en vackert dekorerad äreport. På vänster sida av älven var det en ca 500 meter lång gångväg med flaggdekorationer. Det var mycket vackert. Utanede är en liten bondby, men man hade gjort mycket för att hedra kung Chulalongkorn.”

Många människor väntade nere vid ångbåtsbryggan, bland dem några unga flickor. Anna elva år, dotter till "Holmsta-Jonke", överlämnade mig en bukett näckrosor till kungen: "Jag neg det vackraste jag kunde. Siamkungen fick buketten och han tackade mig med ord som jag inte förstod. Hans mandelformade ögon utstrålade bara vänlighet och var så vackra. Det hela var ett kort skådespel och trots att kungen for ganska snart glömmet jag aldrig den dagen.”

Ångaren Liden, för dagen klädd i gröna girlander, låg förtöjd vid ångbåtsbryggan. Liden var en ångare med dubbel propeller, byggd för att klara strida forsar. Den hade aktersalong och rökhytt och ett rymligt övre däck. Det fanns gott om plats för gods. Liden kunde vid lämpligt vattenstånd gå ända upp till Edset.

Sällskapet gick ombord och kronofogde Söderman utbringade "Länge leve kungen av Siam", folket på stranden svarade med hurrarop och vinkade med näsdukar och huvudbonader.

Första anhalten var bryggan vid Glimån strax nedanför Lidens by. Under färden dit fick kapten Nordberg noga redogöra för båtarna och flottningen på älven.

Herr Seng antecknade noga allt. Här är

några axplock: "Liden är en ångbåt i två våningar. Den liknar båtar som finns i Bangkok. Djupgåendet är ca 65 cm och farten 10 knop. Älven är också en flottled. Träden huggs och körs med hästar ned till älven under vintern. Varje år flottas ca tre miljoner stockar. Vi passerar små byar och många forsar. Klockan tolv minuter över fyra på eftermiddagen är vi framme vid Glimåbryggan.”

Bergeforsen, den sista forsen under färden utmed älven, var för strid för att båtarna skulle ta sig förbi. Passagerarna fick gå till fots förbi forsen medan deras bagage transporterades på en liten décauvillebana mellan kajerna. Sällskapet gick i land och ut på järnbron för att titta på forsen och för att möta alla människor som samlats, många hundra enligt herr Seng. En vacker blomsterkrans med Siams flagga och breda sidenband överlämnades till kung Chulalongkorn.

Turisten var den tredje och sista av båtarna på återvägen till Sundsvall. Den var av samma typ som Liden, men betydligt större. Den var rymlig och komfortabel med en stor damsalong och ett ännu större rökrum för herrarna, och med god plats för gods och bagage. Sällskapet gick ombord på Turisten som var vackert dekorerad med doftande blommor. Musikkår fanns också ombord. Folket hurrade och vinkade när båten lade ut från kajen. Timmerskiljningen i Berge passerades och noterades. Kung Chulalongkorn tog mycket väl reda på hur timret var märkt och hur det skickades vidare till sågverken.

I Sundsvall stod flera tusen människor tålmodigt väntande i hamnen. Så kom äntligen saluten, 19 skott, och alla tittade för hoppningsfullt ut mot fjärden. Men Turisten gick förbi och lade bi ett stycke från Maha Chakri. En båt med 20 roddare skickades ut för att hämta kung Chulalongkorn och prinsarna. En ångbarkass hämtade de övriga.

Musikkåreerna på de båda båtarna spelade siamesisk och svensk musik. Turisten och de många följebåtarna gick in till hamnen.

En liten skymt av de långväga gästerna hade man i alla fall fått under det sista dygnet. Roddbåtar kretsade hela måndagen runt jakten i hopp om att få någon liten kontakt med de ombordvarande. Besättningen på Maha Chakri verkade ha fått en liten andningspaus under uppehållet i Sundsvall. De roade sig med bollspel på däck och med att kasta "röda bär" till folket i roddbåtarna.

Nu randades sista morgonen av Sverigevistelsen. Sundsvallsborna var tidigt på benen. I hamnen var flaggorna i topp, en musikkår stod på plats och militär paraderade. Hästdroskorna stod uppradade med disponent Enhörnings ekipage främst.

Färden gick till Kubikenborgs herrgård och familjen Enhörning. Vid framkomsten sköts salut och fru Enhörning med dotter överlämnade blommor. Därefter gjordes en tur till Kubikenborgs sågverk, där disponent Enhörning själv visade sina gäster runt.

Kungen fick där med egna ögon se hur det timmer han sett under färden på Indalsälven togs emot och förädlades. Efter visningen gick sällskapet tillbaka till herrgården där det bjöds på frukt och läskande drycker. Efter en stunds gemytlig samvaro med familjen Enhörning gick färden tillbaka till Sundsvall.

Inköp av minnessaker, helst svensk hem slöjd, stod på programmet. Besök gjordes därför på Nya Väfnadshandeln där kung Chulalongkorn köpte några små spånkorgar, burkar av näver och trä samt några flickväskor i gammal stil. I Lindgrens Jernhandel inköptes ett dussin knivar av bästa Eskilstunastål.

Lunch intogs på anrika Hotell Knaust. Många

människor hade följt ekipagets färd genom gatorna och stod nu utanför hotellet. Kung Chulalongkorn gick ut på hotellets balkong och vinkade till de hurrande folkmassorna.

Klockan tre på eftermiddagen var det dags att lämna Knaust och återvända till Maha Chakri. Innan kung Chulalongkorn gick ombord avsånde han ett telegram till kung Oscar II där han tackade för all visad gästfrihet, i synnerhet under färden i Norrland. Vid kajen stod några små flickor som överlämnade blommor.

Generalkonsul Johnson och hamnkaptan Nordberg hade inbjudits att följa med ut till Maha Chakri. Vi en liten ceremoni fick konsul Johnson mottaga kommendörstecknet av siamesiska kronorden samt en guldbägare. Kaptan Nordberg erhöll siamesiska kronorderns riddartecken. Till Nordbergs fru och familj överlämnade kungen sitt fotografi med namnteckning. Ett likadant foto fick Nordberg i uppdrag att överlämna till familjen Enhörning med tack för besöket vid Kubikenborgs ångsåg.

Klockan kvart över fem lotsades Maha Chakri ut från Sundsvalls redd. Det vackra vädret var nu slut. Det hade blåst upp till storm. Många i besättningen blev sjösjuka, men kung Chulalongkorn mårde bra. Vid elvatiden på kvällen mojnade vinden och resan gick lugnt vidare mot Köpenhamn.

